

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

1 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 119 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

performing knowledge, abilities and skills, the degree of development of personal and professional qualities, adequately implemented in musical and performing practical activities, which reflects the content of musical executive competence.

It is the interpretative component of the musical performance competence of the future specialist in the field of musical art that should be considered as a system-forming factor that ensures personal and creative self-realization.

Література

1. Горбенко, О. Б. (2012). Музично-виконавська компетентність у структурі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*, 3, 24–26.

2. Румянцева, С. В., Дреєва, Ю. О. (2020). Сутність та зміст фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 70, т. 3, 222–226.

3. Цюлюпа, Н. (2009). *Педагогічні умови формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики в процесі інструментальної підготовки*. (Дис. канд. пед. наук). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ.

Микола Федорець,

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри музичного мистецтва і хореографії (Україна, м. Одеса)
ORCID ID 0000-0001-6243-4208

Ден Юйжань,

здобувачка другого (магістерського) рівню
(КНР, м. Шеньчжень, провінція Гуандун),
ORCID ID 0009-0009-3467-2992,
науковий керівник Федорець М.О.

Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ

У сучасному світі в контексті глобалізації та зміни світового музично-естетичного ландшафту значно підвищилася актуальність вивчення мистецтва

як важливої складової культурного спадку людства. Особливо посилилася роль музичного мистецтва в процесі творчого розвитку молоді, зокрема, сучасних дітей та підлітків, набуття ними культурної компетентності та художньо-естетичної культури. Викладачі музичних дисциплін, що працюють у закладах початкової мистецької освіти та забезпечують мистецьку (музичну) освіту учнів, віднесених ученими до генерації «Альфа», відіграють важливу роль у вихованні та всебічному розвитку нового покоління освічених, культурних людей. Однак, реалізація професійної музично-педагогічної освіти майбутніх викладачів даного профілю вимагає сьогодні інноваційного підходу з урахуванням вимог часу та особливостей різноманітних напрямків їх фахової підготовки: культурологічної, музикознавчої, вокально-виконавської, інструментально-виконавської, диригентської, психолого-педагогічної, методико-технологічної тощо. Дана стаття присвячена деяким важливим аспектам удосконалення професійної мистецько-педагогічної підготовки, зокрема, фахової вокально-виконавської підготовки, майбутніх викладачів мистецьких шкіл в університетському освітньому середовищі України.

У статті розглянута проблема розробки та впровадження доцільних і достатніх педагогічних умов в українських вищих навчальних закладах, щодо вокально-виконавської підготовки майбутніх викладачів мистецьких шкіл, які отримують мистецько-педагогічну освіту в контексті глобалізації та зміни світового музично-естетичного ландшафту. *Мета статті* полягає в розкритті даної теми в науковому дискурсі, а також в узагальненні педагогічних спостережень, опитувань, бесід з досвідченими викладачами мистецьких шкіл, з майбутніми викладачами та їх університетськими наставниками стосовно змісту та технологій розробки та впровадження доцільних і достатніх педагогічних умов в процес вокально-виконавської підготовки.

Ключові слова: педагогічні умови, фахова підготовка, майбутні викладачі мистецьких шкіл, музичне мистецтво, діти, підлітки, учні, глобалізація, початкова мистецька (музична) освіта, музично-естетична культура, музично-естетичний ландшафт, глобалізація .

Наукова та науково-методична література (І. Барановська, Го Цзюнь, Н. Кьон, Г. Ніколаї, Лінь Янь, Пань Сінюй, А. Растрігіна, О. Реброва, О. Ростовський, К. Рудницька, Сюй Сінчжоу, Тун Лінге, М. Федорець, Л. Школяр та ін.) та педагогічні спостереження доводять, що в наш час ускладнюються цілі мистецько-педагогічної та вокально-педагогічної освіти, як важливого напрямку підготовки нового покоління майбутніх викладачів мистецьких шкіл, а також вирішення, з урахуванням цієї підготовки, проблеми художньо-естетичного виховання учнів мистецьких шкіл, віднесених до генерації «Альфа».

Одночасно, набувають актуальності завдання початкової музичної освіти, тому що сприйняття, виконання та інтерпретація музики, особливо вокальних творів, є особливим видом художньо-емоційної та психофізіологічної діяльності сучасної людини, яка потребує детального дослідження та узагальнення в нових умовах. Тому специфічність та багатоаспектність проблеми розробки та впровадження відповідних педагогічних умов вокально-виконавської підготовки майбутніх викладачів мистецьких шкіл в українських університетах, яка сприяє набуттю музично-естетичної та вокальної культури учнів вказаної генерації, зумовили актуальність даного статті, з урахуванням також того, що цей процес є важливою складовою всебічного розвитку сучасних дітей та підлітків.

Наукові праці (філософські, культурологічні, мистецькознавчі, психолого-педагогічні, музично-педагогічні, вокально-педагогічні тощо) зазначають необхідність модернізації системи музичної освіти, зокрема, вокальної підготовки та художньо-естетичного виховання учнів в контексті поглиблення процесів глобалізації та зміни музично-естетичного ландшафту в світі, тому, що ці процеси, наряду з багатьма позитивними нововведеннями, також привносять «стихийне, нерациональне споживання масової культури, з урахуванням інформаційного, морально-етичного та мистецького впливу мас-медіа, у тому числі інтернет-мережи» (Го Цзюнь, 2021).

Проблему покращення мистецько-педагогічної освіти майбутніх педагогів-музикантів, зокрема їх вокально-виконавської підготовки, досліджували чимало українських та зарубіжних учених (Г. Бейсембаєва, І. Бех, Ван Тяньці, Л. Ількова, О. Лобова, Чен Люсін, А. Мастерук, В. Мішедченко, В. Медушевський, Є. Назайкинський, Л. Печка, О. Реброва, О. Сбітнева, Сяньюй Хуан, У Сюань, Лі Чуньпен, Лу Хуачжао, Тан Цземін, Е. Цимбалюк, Юйань Шао, Яо Вей, Яо Ямін та ін.). Багато з них зазначають нестачу сучасних досліджень щодо вирішення вказаних проблем в контексті поглиблення процесів глобалізації та зміни музично-естетичного ландшафту в світі. Особливу гостроту даної проблематиці надає необмежений доступ дітей та підлітків завдяки мас-медіа, у тому числі, інтернет-мереж, до музичних, зокрема, вокальних творів різноманітної якості та художньої цінності, серед котрих є багато комерційної, низькопробної музики, що має негативні наслідки стосовно набуття учнями належного музично-естетичного смаку, формування критичного мислення, та, в решті, культурної компетентності та художньо-естетичної культури. У даному зв'язку, найважливішими складовими музичної і вокальної культури сучасної людини визначено емоційне, свідоме, ціннісне відношення до музики, зокрема, до вокальної музики, у процесі її сприйняття, виконавства, інтерпретації, створення тощо, набуто під керівництвом

кваліфікованих вчителів музичного мистецтва, які отримали достатню музично-педагогічну, вокально-виконавську та вокально-педагогічну підготовку, у тому числі, в університетах України.

Отже, завдяки вивченню вказаної проблеми в науковому дискурсі, узагальнення педагогічних спостережень, опитуваній досвідчених майбутніх викладачів мистецьких шкіл, майбутніх викладачів – здобувачів освіти зі спеціальності 025 Музичне мистецтво Університету Ушинського та їх наставників стосовно змісту, технологій розробки та впровадження доцільних і достатніх педагогічних умов в процес вокально-виконавської підготовки, на разі можна визначити деякі *педагогічні умови*, необхідних, на наш погляд, для досягнення фахової вокально-виконавської підготовленості даних здобувачів в українських університетах в контексті поглиблення процесів глобалізації та зміни музично-естетичного ландшафту в світі. Йдеться про необхідність: стимулювати здобувачів в процесі вокально-виконавської підготовки до осягнення цінностей художнього різноманіття національної та світової вокальної музики в контексті глобалізації; мотивувати їх до включення в художньо-пізнавальну діяльність стосовно розуміння ідейно-образного та емоційно-забарвленого змісту вокальних творів; стимулювати зацікавлене ставлення до художньо-естетичного та технічно-виконавського сегментів вокальної підготовки (зокрема самооцінювання, самовдосконалення тощо); спонукати до набуття знань та умінь риторично-герменевтичного та особистісно-центристського підходу в процесі навчання співу дітей та підлітків генерації «Альфа».

Висновки. В результаті проведеного дослідження в процесі підготовки даної статті, присвяченої створенню належних педагогічних умов щодо вокально-виконавської підготовки майбутніх викладачів мистецьких шкіл, які отримують освіту в вищих навчальних мистецько-педагогічних закладах України, доведено актуальність даної проблеми та необхідність її вирішення в контексті поглиблення процесів глобалізації та зміни музично-естетичного ландшафту в світі.

Проведена робота довела необхідність здійснення найближчим часом низці більш повних досліджень вказаної проблеми силами майбутніх магістрів спеціальності 025 Музичне мистецтво разом з їх наставниками, як в Університеті Ушинського, так і в інших університетах подібного профілю. Необхідність проведення даного дослідження, на наш погляд є однаково актуальні як для України, так і для інших країн.

Література

1. Ван Тяньці. (2017). *Методика підготовки майбутніх учителів музики*

до формування основ співацької культури учнів початкової школи. (Дис. ... канд. пед. наук), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ.

2. Ількова, Л., Мастерук, А. (2021). Методичні аспекти формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Нові технології навчання*. № 95, сс. 74-81.

3. Лінь Янь. (2021). Формування готовності майбутнього учителя музики до художньо-інтерпретаційної діяльності в процесі вокального навчання. *Автореферат дис. ... канд. пед. наук*. Суми.

4. Ніколаї Г. Ю., Сунь Жуй. (2022). Феномен поліхудожньої обізнаності майбутніх викладачів вокалу: науковий дискурс. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Вип 28, сс. 45-53. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2022.28.07>

5. Реброва О., Хуан Юйсі, Калюжна О. (2021). Підготовка китайських студентів-вокалістів до виконання українського народно-пісенного репертуару як педагогічна проблема. СумДПУ імені А. С. Макаренка. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. № 9 (113), сс. 332-342.

6. Сюй Синчжоу. (2021). Особливості вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в сучасному Китаї. *Матеріали і тези VII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*. 1, сс. 73-76. Одеса.

7. Федорець, М. О. (2016). Урок музичного мистецтва в сучасній школі: проектування, реалізація, аналіз (методичні рекомендації). *Мистецтво в школі*. Харків : ВГ «Основа». №3, 4.

Чжан Юйцзя

здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського

Линенко А. Ф.

професор кафедри
музично-інструментальної підготовки
ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського